

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΕΜΠΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2012

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

Διδαγμένο κείμενο

Πλάτωνος *Πολιτεία* 514Α-515Α

Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπέεικασον τοιοῦτω πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. Ἴδὲ γὰρ ἄνθρωπος οἷον ἐν καταγείῳ οἰκῆσει σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἐχούση μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς αὐχένας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἰς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄραν, κύκλω δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὄπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμοτῶν ἐπάνω ὁδόν, παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρωκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.

Ὅρῳ, ἔφη.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἄνθρωπος σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα εἰργασμένα, οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας τῶν παραφερόντων.

Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ δεσμώτας ἀτόπους.

Ὅμοίους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ.

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «**Μετὰ ταῦτα δὴ ... τὰ θαύματα δεικνύασιν**».

Μονάδες 10

B1. Να ερμηνεύσετε με βάση το κείμενο που σας δίνεται τους συμβολισμούς: **πρὸς τὸ φῶς, ἐν δεσμοῖς, ἀνδριάντας**.

Μονάδες 15

B2. Με ποιους εκφραστικούς τρόπους αισθητοποιείται η εικόνα του σπηλαίου και των δεσμοτών (μονάδες 8) και ποιος ο ρόλος του καθενός; (μονάδες 7)

Μονάδες 15

B3. Ποιες είναι, κατά τον Πλάτωνα, οι ενασχολήσεις των *φυλάκων-αρχόντων (βασιλέων)* μετά την ολοκλήρωση της αγωγής τους και ποια τα χαρακτηριστικά τους ως *φιλοσόφων-βασιλέων*;

Μονάδες 10

B4. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: **γεωμετρία, σχήμα, ευφυής, υπόδημα, διένεξη, οπτασία, άξονας, διεργασία, πυρετός, δίφθογγος**.

Μονάδες 10

Αδίδακτο κείμενο

Ξενοφῶντος Ἑλληνικὰ Στ' IV, 6-7

Ὁ μὲν δὴ Κλεόμβροτος ταῦτα ἀκούων παρωξύνετο πρὸς τὸ μάχην συνάπτειν. τῶν δ' αὖ Ἐθηβαίων οἱ προεστῶτες ἐλογίζοντο ὡς εἰ μὴ μαχοῖντο, ἀποστήσοιντο μὲν αἱ περιοικίδες αὐτῶν πόλεις, αὐτοὶ δὲ πολιορκήσοιντο· εἰ δὲ μὴ ἔξοι ὁ δῆμος ὁ Ἐθηβαίων τὰπιτήδεια, ὅτι κινδυνεύσοι καὶ ἡ πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέσθαι. ἅτε δὲ καὶ πεφευγότες πρόσθεν πολλοὶ αὐτῶν ἐλογίζοντο κρεῖττον εἶναι μαχομένους ἀποθνήσκειν ἢ πάλιν φεύγειν. πρὸς δὲ τούτοις παρεθάρρυνε μὲν τι αὐτοὺς καὶ ὁ χρησμὸς ὁ λεγόμενος ὡς

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Δ΄ ΕΣΠΕΡΙΩΝ

δέοι ἔνταῦθα Λακεδαιμονίους ἠττηθῆναι ἔνθα τὸ τῶν παρθένων ἦν μνῆμα, αἷ λέγονται διὰ τὸ βιασθῆναι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τινῶν ἀποκτεῖναι ἑαυτάς.

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

παρωξύνετο	:	το α΄ πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή
συνάπτειν	:	το β΄ ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορίστου στην ίδια φωνή
προεστῶτες	:	την ονομαστική ενικού στο θηλυκό γένος
πεφευγότες	:	το απαρέμφατο του αορίστου β΄ στην ίδια φωνή
πολλοί	:	τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό
κρεῖττον	:	τη δοτική πληθυντικού στο ίδιο γένος και στον ίδιο βαθμό
δέοι	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο του παρατατικού
ἠττηθῆναι	:	το γ΄ ενικό πρόσωπο ευκτικής του ενεστώτα
μνῆμα	:	τη δοτική ενικού
ἑαυτάς	:	τον ίδιο τύπο στο α΄ πρόσωπο.

Μονάδες 10

Γ3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

ταῦτα, αὐτῶν (το δεύτερο στο κείμενο), **μαχομένους, ἀποθνήσκειν, πρὸς τούτοις, Λακεδαιμονίους.**
(μονάδες 6)

Γ3.β. «ὡς ἀποστήσονται μὲν αἱ περιοικίδες αὐτῶν πόλεις»: να χαρακτηρίσετε την παραπάνω πρόταση, να δικαιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της και να δηλώσετε τη συντακτική της λειτουργία.
(μονάδες 4)

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 18.30.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ